

Eğitimde başarı için veli desteği zorunlu

Ouderparticipatie bevordert schoolsuccess

FUAT ASLAN

KOLOFON

Yayıncı : Türkler İçin Danışma Kurulu

Maliebaan13, 3581 CB Utrecht

<http://www.iot.nl>, info@iot.nl

Yazar: Fuat Aslan

Fotoğraf: İbrahim Karaman, Ömer Hünkar Ilık, Fuat Aslan

Tasarım ve Baskı: Dizayn Matbaası 010-4254030 Mehmet Çamsarı

© IOT, Şubat 2013

Bu kitaptan isim belirtilmek kaydıyla alıntı yapılmasında herhangi bir izne gerek yoktur.

EĞİTİMDE BAŞARI İÇİN VELİ DESTEĞİ ZORUNLU

Ebeveyn, çocuğun hayatındaki ilk ve en önemli eğitmendir.

Pratik Bilgiler ve Öneriler

FUAT ASLAN

Stichting Inspiraakorgaan Turken in Nederland
Hollanda'da Türkler İçin Danışma Kurulu

Maliebaan 13, 3581 CB Utrecht
Tel. (030) 234 36 25 | www.iot.nl | info@iot.nl

İÇİNDEKİLER

Önsöz	5
Giriş	6
Veliler nasıl yardımcı olabilirler?	8
Velilerle söyleşiler	9
<i>Pekdemir ailesi</i>	10
<i>Şahbaz ailesi</i>	13
<i>Akdeniz ailesi</i>	16
Veli örgütlenmeleri	19
<i>Eğitimde başarı için veli desteği önemli</i>	20
<i>Yeni Eğitim Bakanı ebeveynlerin eğitime</i> <i>katkısının önemini daha yeni keşfediyor</i>	24
Eğitim uzmanlarının görüşleri	27
<i>Doç. Dr. Kutlay Yağmur</i>	28
<i>Dr. Frederik Smit</i>	31
Eğitim üzerine düşünceler	35
<i>Nuri Gazibeyoğlu</i>	36
<i>Bekir Cebeci</i>	40
<i>İsmail Ercan</i>	44
Eğitimde çocuklarımızın başarı durumu	49

ÖNSÖZ

Çocukların gelişiminde yaşadıkları çevre önemli rol oynuyor. Aile ise, bu çevrenin en temel parçasını oluşturuyor.

Ailenin çocukların eğitime katılımıyla ilgili konuları değişik uzman konuklar ve tecrübe sahibi ebeveynlerle görüşerek sizler için irdelemeye çalıştık.

Eğitime devam eden ya da eğitime yeni başlayacak çocukları bulunan ebeveynlerin, çocuklarının eğitim sürecine nasıl katkı sunabileceklerine dair bazı pratik bilgi ve önerileri sizler için derledik.

Bazı velilerin bu yolda edindikleri deneyimlerin yeni ebeveynlere ışık tutması umuduyla bu kitapçığı yayınlıyoruz.

Hollanda'da Türkler İçin Danışma Kurulu (IOT)

GİRİŞ

Geleceğimizin teminatı çocuklarımızın gelişiminde en önemli kaynağın aile olduğu bilinen bir gerçek. Çocukların kalıtım yoluyla getirdikleri özelliklerin ne kadar gelişeceği, nasıl biçimleneceği ve daha sonraki yılları nasıl etkileyeceği aile içinde şekillenmektedir.

Çocukların okulda kazandığı becerilerin ev ortamında pekiştirilmesi, eğitimin sürekliliği ve yaygınlaştırılması açısından ailenin işbirliği büyük önem taşıyor.

Çocukların sağlıklı olarak gelişimlerini tamamlayabilmeleri ve okuldaki eğitim faaliyetlerini yürütebilmeleri için okul-aile işbirliği kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur.

Okul-aile işbirliği açısından Hollanda'daki duruma bakıldığında; geleneksel aile yapısı içinde çocukların bakım ve eğitim sorumluluklarının genellikle annede toplandığı görülmektedir.

Eğitimde veli katılımı programlarıyla, anne ve babanın çocuklarının eğitim sürecinin bir parçası haline getirilmeleri, okul-aile işbirliğinin sağlanması ve bütünleştirilmiş bir aile eğitimi yaratılması amaçlanmaktadır.

Bu kitapçıkta yer alan, Hollanda Türk Okul Aile Birliği Komitelerinin başarılı çalışmalarından elde edilen bilgi ve deneyimler, ebeveynleri bilgilendirme toplantılarında yararlanılabilecek bir şekilde yeniden tasarlanmıştır.

Araştırmalar, bu tür komitelerde aktif olan ebeveynlerin çocuklarının eğitimlerinde daha başarılı olduklarını gösteriyor. Türk toplumunun bir başarısı olarak da görülen bu tür komitelerin sayısının artması, çocuklarımızın eğitimine olumlu katkıda bulunacaktır.

Hollanda'da iyi bir eğitim almış, başarıyı yakalamış, kariyer sahibi ve diğer etnik gruplardaki yaşlılarına göre daha fazla girişimcilik ruhuna sahip birçok Türk genci bulunuyor. Ancak, Türk gençlerinin büyük bir bölümünün durumu ise hiç de iç açıcı değil. Her üç Türk gencinden biri işsiz. İşgücü piyasasında kendi ayakları üzerinde durabilmeleri için şart olan temel yeterlik belgesini

alamadan yüzde 30'u okulunu yarıda bırakıyor.

Türk öğrencilerin eğitim sürecindeki genel başarı ortalaması, diğer grupların gerisinde kalıyor. Türk öğrencilerin sahip oldukları potansiyel kapasiteleri ile okul ve eğitimdeki başarıları arasında büyük farklılıklar göze çarpıyor. En önemli sorunlarının başında da dil öğrenimi geliyor.

Bizden önceki kuşakların bizlere sağladığı imkanlardan en iyi şekilde yararlanarak çocuklarımızın daha iyi bir eğitim almalarını sağlamalıyız. Tabii ki, Hollanda Eğitim Sisteminin eleştirilecek çok yönleri var. Hollanda'da Türkler İçin Danışma Kurulu'nun (IOT) bu güne kadar bu çerçevede sayısız girişimleri olmuştur. Başta çok dilli eğitimin kabul edilmesi olmak üzere, eğitimin kalitesini yükseltmek amacıyla önerilerde bulunmuş ve bunları sürekli olarak değişik hükümetlerde görev alan eğitim bakanlarına sunmuştur. IOT bu yöndeki çalışmalarına gelecekte de devam edecektir. Ancak, bu çabaların çocuklarımızın başarısına olumlu yansıması daha uzun bir süreyi alabilir. Bu nedenle, öncelikle şuan çocukları okula giden velilerin yararlanabileceği ve kısa sürede çocuklarımızın başarısına olumlu yansıtacağını düşündüğümüz çalışma ve deneyimlere bu kitapta öncelik verdik.

VELİLER NASIL YARDIMCI OLABİLİRLER?

Çocukların eğitimlerinde daha başarılı olabilmeleri için anne-babalar çocuklarına şu konularda yardımcı olabilirler:

- *Evde çocuğu ile okul hakkında konuşmalı ve okulda yapılan faaliyetlere ilgi göstermeli.*
- *Çocuklarının okulda başarılı olmalarını istediklerini belli etmeli ve çocuklarının kariyer yapma isteklerini desteklemeli ve onlar için gerçekçi bir yol çizmeli.*
- *Çocuklarının ilgi duyduğu hobi, spor, müzik ve dernek üyeliği gibi alanlara teşvik etmeli ve çocuğun gelişimine yardımcı olmalı.*
- *Çocuklarına kitap okumak ya da birlikte kitap okumak, günlük yaşam düzeni içinde ev ödevlerini yapma, ev ödevlerini kontrol etme ya da çocuğun ödevlerinin içeriği hakkında konuşma alışkanlığı kazandırmak için çocuklarının evde öğrenimleri teşvik edilmeli.*
- *Çocuklarını cesaretlendirici tutum sergilemeli, çocuklarını desteklemeli, düzenli ve tertipli olmaya teşvik etmeli ve sıcaklık göstermeli.*
- *Çocuklarının dersleriyle ilgili olarak okulla iletişim ve işbirliği içinde olmalı, ebeveyn komisyonlarında ve okul yönetiminde yer almalı ve okul işlerine yardım etmeli ve böylece aslında okulla ilgilendiğini göstermeli.*

VELİLERLE SÖYLEŞİLER

**“Babalık ödevlerini yerine
getirmeyecek bir kimsenin baba
olmaya hakkı yoktur.”**

(Jean-Jacques Rousseau)

PEKDEMİR AİLESİ:

“GELECEK BİR NESLE UFUK AÇMAYA ÇALIŞIYORUZ”

Rabobank Kuzey Kennemerland CEO'su Ekonomist Uğur Pekdemir (45) ile eşi Çocuk Bakımı Eğitimi (LKC) Mezunu, şimdilerde ev kadını ve Alev (5), Ayser (3), Deniz (3) ile Seray(3)'ün annesi Satı Pekdemir (40):

Babanın işlerinin yoğunluğu nedeniyle çocukların bakımını ve eğitimini anne üstlenmiş bulunuyor. Baba ise, boş zamanlarında ve hafta sonlarında anneden görevi devralıyor.

En büyük çocuğumuz Alev'in (5) eğitimine daha okula başlamadan önce oyunumsu olarak plastikten, ketenden ve kağıttan yapılmış oyuncak kitapçıklar-daki resimleri göstererek başladık. "Evde bir kitaplığın bulunması ya da çocuğun yanında bir gazete okunması bile çocuğa görsel olarak bir kitap oku(t)ma alışkanlığı kazandırıyor".

Çocuklarla oyunlar oynayıp çocuk şarkılarını birlikte söylüyoruz

Çocuklar uyumadan önce, dişlerini fırçalayıp yataklarına geçtiklerinde birkaç

sayfada olsa düzenli olarak 1 – 1,5 yaşından beri bir masal okuyoruz. “Bunlar genellikle, Bülbül, Keloğlan, Tilki ile Karga gibi bilinen klasik Anadolu Masalları ve Dünya Masalları oluyor. Buradaki amaç çoğun anlatılanları anlayıp anlamamasından ziyade, bir okuma alışkanlığı kazanmasına yönelik oluyor. Çocuklar henüz çok küçük olduklarından ev ödevleri yok, ancak ileride, o konuda da elbette ki yardımcı olacağız. Şimdilik çocuklarla oyunlar oynayıp, çocuk şarkılarını birlikte söylüyoruz”.

Çocuğun anadiline hakim olduktan sonra ikinci bir dili, (Hollandacayı), daha iyi öğreneceğine inandığımız için evde çocuklarımızla bilinçli olarak Türkçe konuşuyoruz. Bunu pratik olarak ta gözlemleyebiliyoruz: Çocuk sokağa çıktığı zaman, okula gittiği zaman ikinci bir dili daha iyi öğreniyor.

Çocukların okulunun düzenlediği faaliyetlere katılmanın çocuklar açısından öneminin bilincindeyiz: “Yoğun işlerime rağmen çocuğum için zaman yaratıp okulun, **Ouwehands Dierenpark Rhenen**, hayvanat bahçesine düzenlediği 8 otobüs dolusu çocukla birlikte okul gezisine refakatçi olarak gittim. Bu gezi okulla iyi bir diyalog oluşmasına ve kızım Alev’in bir başka özgüven duymasına vesile oldu.”

Onderwijsgroep Tilburg’un denetleme kurulunda yer alıyorum

Hemen her türlü veli toplantılarına, okulun bilgilendirme toplantılarına katılıyoruz. En son okulda çocuklar arasında bir anlaşmazlık olduğunda veliler olarak nasıl davranılması gerektiğine yönelik bilgilendirme toplantısına katıldık. Henüz okulun OR ve MR gibi yönetim kurullarında yer almadım, ancak birçok kurum ve kuruluşun yönetiminde yer aldığım gibi, zaten *Onderwijsgroep Tilburg*’un da denetleme kurulunda yer alıyorum.

İlk sorum: iki dilliliğe, iki kültürlülüğe nasıl bakıyorsunuz?

Çocuğumuzun başarısında en büyük etmenlerden birisinin de gideceği okul seçiminin olacağı bilinciyle birtakım ön araştırmalar yaptık. Hangi okulda nasıl bir eğitim veriliyor, çocuğumuzun yapısına uygun mu, eğitim müfettişleri o söz konusu okullar için nasıl bir rapor vermişler? Bunların birçoğu okulların internet sayfalarında yer alıyor. Bunları inceledikten sonra **Jan Ligthartschool**’u bizim de prensiplerimize uygun ‘Devlet İlkokulu’ olması nedeniyle seçtik.

Okulla görüşmemizdeki ilk sorum: iki dilliliğe, iki kültürlülüğe nasıl baktıkları olmuştı. Bilindiği gibi, Rita Verdonk uyum bakanı iken, okul bahçelerinde yabancı anne-babaların Hollandaca konuşmalarını istemişti. Bakanın bu çıkışından sonra, okul-veli arasında çok ciddi etkilenmeler olmuştı. Bu nedenle okulun görüşünü almak istemiştım. Okul müdürü de: ‘Bu tür polemiklerin aksine, uzmanların savunduğu iki dilliliğin ve iki kültürlülüğün sağlayacağı birtakım avantajlara inanıyorum’ ifadesini kullanmıştı.”

Çocuklarımızın topluma faydalı birer birey olmasını istiyoruz

Çocuğunuzun sosyal ve psikolojik gelişimi için birlikte bir alış-veriş yapmaktan tutunda bir sinemaya, tiyatroya gitmeye kadar her türlü yöntemi deniyoruz. Birlikte en son, **Sint Nicolaas** filmine gittik. Bunun yanında, çocuklara yönelik müzikal içerikli Belçika kökenli tiyatro oyunu **Kapitein Winokio’yu** izledik. Birlikte gezerken önünden geçtiğimiz bir müzenin ne olduğunu anlatmak, akvaryuma götürmek gibi yaş durumuna uygun olan her şeyi yapmaya çalışıyoruz.

Çocuğın gördükleriyle ilgili sorularını ciddiye alarak ona mümkün mertebe cevap veriyoruz. “Günlük yaşamda olan her şeyi, büyük bir özveriyle, doğru-yanlış, değer yargıları vs. gibi kavramları öğretmeye çalışıyoruz. İleride çocuklarımızın topluma faydalı birer birey olmasını istiyoruz. Bizler bir eğitimci değiliz ama bildiklerimizle bizden sonra gelecek bir nesle ufuk açmaya çalışıyoruz”.

ŞAHBAZ AİLESİ:
**“ÇOCUKLARIMIZA İYİ BİR ORTAM HAZIRLAMAYA
ÇALIŞIYORUZ”**

1993 yılında evlilik yoluyla Hollanda'ya gelerek konfeksiyon terzisi olarak çalıştığı Türklere ait işyerine ortak olan, Ortaokul ikinci sınıftan terk Mustafa Şahbaz (36) ile dokuz yaşından beri Hollanda'da yaşayan eşi Ortaokuldan sonra çeşitli meslek kursları takip etmiş, şimdilerde ev kadını ve İrem (13), Merve (7) ile Ömer (4)'in annesi Fatma Şahbaz-Özmen (35):

Babanın işlerinin yoğunluğu ve Hollandacasının yetersiz olması nedeniyle çocukların bakımını ve eğitimini anne üstlenmiş bulunuyor. Baba ise, onlara iyi bir ortam hazırlama mücadelesinden arta kalan zamanlarda anneden görevi devralıyor.

***Krispy Boek* kitapları okuyarak başladık**

En büyük çocukları İrem'in (13) eğitimine, 'Evde Sağlık Bakımı Kurumu'nun tavsiyesiyle, daha bebekliğinden beri ***Krispy Boek*** kitapları okuyarak başladık. "Çocuklar iki yaşına geldiklerinde kütüphaneye kayıt ettirip düzenli olarak ödünç kitaplar aldık. Çocuklarla birlikte kütüphaneye gitmek bile, onların kitapla tanışmalarını ve kitap okuma alışkanlığını kazanmalarını sağlıyor."

Nereden yardım alacağımızı biliyoruz

Çocukların eğitimine doğrudan katkı veremediğim zaman tanıdıklar aracılığıyla çocuklarıma yardım edecek birilerini buluyorum. Çocukların okuluyla görüşerek tavsiyeler alıyorum. İlkokula gidenlere kendim yardım edebiliyorum. Ortaokul seviyesine geldiklerinde, çocukların derslerine yardımcı olmakta zorlanıyorum.

Büyük kızım 6. sınıfta iken **Cito-toets** (Sınav Hazırlama Merkezi Sınavı) için okulun da tavsiyesiyle, 'Ev Ödevlerine Yardım Projesine' katıldı. Şimdi yine gerekirse nerelerden yardım alacağımızı biliyoruz.

Kızım İrem'le evde daha çok Hollandaca konuşuyorum. Babanın Hollandacası yeterli olmadığı için çocuklarla evde zorunlu olarak Türkçe konuşuyor.

"Çocuklarımla her iki dilde de konuşmayı deniyorum, eğer bir dilde istediğimi ifade edemezsem diğer dilde tamamliyorum. Dil sorunu nedeniyle eğitimlerine doğrudan katkıda bulunamam da, çocuklarıma iyi bir ortam hazırlamaya çalışıyorum."

Okulun düzenlediği faaliyetlere refakatçi olarak katılıyorum

Çocukların gittiği okulların düzenlediği faaliyetlere sadece sorulduğu zaman katılıyorum: "Gerek okulun kendi bünyesinde düzenlediği Noel kutlamalarından, çocukların oyun alanlarının düzenlenmesine, çocukların oturduğu sıraların temizlenmesinden okul dışında düzenledikleri gezilere refakatçi olarak katılmaya varıncaya kadar hemen her türlü faaliyete katıldım. Arabamla çocukları alıp sinemaya ve çiftliklere götürdüm."

Hemen her türlü bilgilendirme toplantılarına ve veli toplantılarına, özellikle de bu yıl 'mecburi' olduğu için eşimle birlikte daha bir yoğun katılıyoruz. Görüşme saatlerini genellikle eşimin iş durumuna göre ayarlamaya çalışıyoruz. Ancak okulların yönetimlerinde henüz bir görev almıyoruz. Hem zaman yok, hem de oraya girmek için belli bir birikime sahip olduğumuzu da sanmıyoruz.

Ulaşım imkanı kolay olan ve çocuğa daha fazla ek ders verebilecek okulları seçiyoruz

Çocukları okula kaydettirmeden önce okullarla yapılan ön görüşmelerde okullar kendi eğitim sistemlerini anlatıyorlar. Bizden de neden bu okulu seçtiğimizi ve okuldan beklentilerimizi soruyorlar. Daha çok çocuğun Hollandaca bilip bilmediği üzerinde duruyorlar. Biz de, "Çocuğumuzun anadilinin Türkçe olduğunu ve okulun ilk dönemlerinde kendi yaş grubu çocuklara göre bir dil yetersizliği olacağını söylüyor ve okulun bu konuda neler yapabileceğini soruyoruz. Bu şekilde okulun çocuklara nasıl bir eğitim verdiğini öğreniyoruz. Genellikle de ulaşım imkanı daha kolay olan ve çocuğa daha fazla ek ders verebilecek okulları seçiyoruz. Örneğin, Merve'de kelime haznesini artırmak için ekstra logopedik yardım verdiler."

Kendi kültürümüzün elverdiği oranda yardımcı olmaya çalışıyoruz

Çocuğun sosyal-psikolojik gelişimi için onlarla, özellikle hafta sonları, hep birlikte bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Çocuklarla birlikte sinemaya, lunaparka gidiyoruz. Bisiklet sürüyoruz. Ormana yürüyüşe çıkıyoruz. Evde kalırsak, birlikte bulmaca çözüyoruz. Çocuk çizgi filmi izliyoruz.

Çocuğun kendi özgüvenini kazanması için mümkün olduğunca yardımcı olmaya çalışıyoruz. Yaptıkları doğruları övüyor, başarılarını ödüllendiriyoruz. Yanlışlarını da göstererek eleştiriyor, düzeltilmesi için fırsat veriyoruz. Bir konu hakkında konuşulurken çocuğumuzun ne istediğini, ne düşündüğünü sorup onun da fikirlerini alıyoruz. Kendi kültürümüzün elverdiği oranda yardımcı olmaya çalışıyoruz.

En çok matematik derslerinde zorlanan **2College Wandelbos** 1. sınıf öğrencisi İrem (13), çözemediği soruları okulda öğretmenine sorarak açığı kapatmaya çalışıyor. Diğer derslerinde zorlanmayan İrem, özellikle yabancı dil derslerine çalışırken kendisini annesi çalıştırıyor. İleride ne olmak istediğine henüz karar vermemiş olan İrem, meslek seçimi için önünde daha zamanının olduğuna inanıyor.

Ablasını bir geriden takip eden **Jeanne d'Arc School** 3. gruba giden Merve'yi (7) de Ömer'in (4) takip edeceğini bekliyoruz.

AKDENİZ AİLESİ:

**“ÇOCUĞUN EĞİTİMİNE DAHA ÇOCUK DOĞMADAN
ÖNCE BAŞLAMIŞTIK”**

Belediye Sağlık Dairesi'ne (GGD) bağlı Gençler İçin Sağlık Yardımı (JGZ) bölümünde enformasyon görevlisi, Kız Meslek Lisesi Mezunu 4 erkek çocuk annesi Cevriye Akdeniz (47) ile eşi Nuts Akademisi mezunu, eski Türkçe öğretmeni Bekir Akdeniz (51):

Her ikisi de çalışan bireyler olduğundan dolayı kimin zamanı varsa o çocukların bakımıyla-eğitimiyle ilgileniyordu. Çocuklar küçükken daha çok anne ilgilenirken, çocuklar büyüdükçe baba görevi anneden devraldı.

Çocuğun eğitimine daha çocuk doğmadan önce başlamıştık; çünkü çocuk doğmadan önce anneye birlikte öğrenmeye başlıyoruz. Daha çocuk altı haftalıkken bebek kitaplarını okumaya başladık. Kitapta yer alan bebek resimlerini göstererek o resimlere uygun hikayeler uydurmaya çalışıyorduk. Yere oturup çocukla birlikte oyun oynuyorduk.

Çocukla ne kadar çok konuşulursa o kadar çok dil gelişimini destekliyor

Çocuklar büyüdükçe onlarla ilgilenme biçimi de değişiyor. Çocuğun iki yaşına gelinceye kadar olan evresinde, dil gelişimini desteklemek için **Boekenpret**'ten (kitap okuma zevki), çocuğa uygun ses çıkartan jelatinli

kitaplardan yararlandık. Çocukla ne kadar çok konuşulursa, o kadar çok dil gelişimini desteklediğini gördük. Çocuğun bakımını yaparken bile çocukla konuşuyorduk: “Bak, şimdi bezini değiştiriyorum. Üstüne pantolonunu giydiriyorum. Şimdi ise, yemek yediriyorum gibi.”

Çocuğun yaş grubuna göre hazırlanmış, Badboek (banyo kitabı), kumaştan kitaplar, dokunma hissini geliştirmek için tüylü kitaplara geçtim. Sonra tek kelimelerden oluşan kitaplardan tek cümlelerden oluşan kitaplara daha sonra karton kitaplardan normal kağıt kitaplara geçtim. İlk oğlumuz Serdar’da (28), HBO-ICT öğrencisi, çok kitap okuduk; gündüzleri oyun ağırlıklı, akşamları, yatmaya gitmeden önce, Türkçe ağırlıklı olmak üzere, her gün yaşına uygun olan kitaplar okuduk. Bu durum çocuğun hayal gücünü bayağı geliştirdi. Okuduğumuz kitaplardan esinlenerek kendi fantezisine göre geliştirip hikayeler anlatır olmuştuk.

Entree ve Citotoets için Buurthuis’te verilen ev ödevi rehberliğinden yardım aldık

Babanın işi dolayısıyla zamanı olmaması ve benimde eğitimimi Türkiye’de tamamlamış olmam dolayısıyla Hollanda eğitim sistemini iyi bilmediğimden, çocukların ev ödevlerine istediğimiz gibi yardımcı olamadık.

Özellikle Selim (24), *Grafische Lyceum* öğrencisi ve Semih’de (17), VMBO-T öğrencisi, **Entree ve Citotoets** için **Buurthuis’te** (semt evi) verilen **Huiswerk-begeleiding** (ev ödevi rehberliği) projelerine göndererek yardım aldık. Böylece, **Hazen Nest Basisschool** Grup 6’ya giden oğlumuz Taha’da (10) daha bir tecrübe sahibi olduk.

Anne-baba olarak yeterli düzeyde Hollandaca bilmemize rağmen evdeki ilişkilerini Türkçe olarak kuruyoruz. Anadilini iyi kavrayan çocuklar hem ikinci bir dili iyi öğrenebiliyorlar, hem de derslerinde daha başarılı oluyorlar. Bunca tecrübeden sonra Taha’ya iki dilin birbirindeki karşılıklarını da söyleyerek, iki dilli olarak yetiştiriyoruz. Bu toplumda hak ettikleri yere gelebilmeleri için Hollandacayı da öğrenmelerini zorunlu olarak görüyoruz.

Montessori metodu bizim çocukların yapısına uymadı

Çocuğumuzun okulundaki veli toplantılarını hiç kaçırmayız. Okulun

düzenlediği diğer faaliyetlere artık eskisi gibi olmasa da zaman buldukça katılıyoruz. Örneğin, arabamla çocukları alıp **Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen**'ne götürdüm, orada çocuklara refakatçilik yaptım.

Çocuklarımız okula başlamadan önce nasıl bir okula gönderebiliriz diye araştırdık. Bize en uygun olanının **Montessorionderwijs** metodu olduğunda karar kıldık. Ancak, ilerleyen yıllarda beklediğimiz sonuçları alamadık ve bizim çocukların yapısına uygun olmadığını gördük. Ev ile okul arası da çok uzak olduğundan çocukları eve yakın olan 'Devlet İlkokulları'na gönderdik.

Belki biz yine kendi istediğimizi yaparız ama çocuklarında görüşlerini alırız

Çocuklarımızın sosyal-psikolojik gelişimlerini tamamlamaları için neler yapabileceğimizi, nasıl bir çocuk yetiştirmek istediğimizi kendi kendimize sorduk: "Kendi dilini ve dinini bilen bilinçli çocuklar yetiştirmek istediğimiz kararına vardık. Dini eğitimleri ve Türkçe dersleri için hafta sonları camiye gönderdik. Orada grup içerisinde birlikte çalışmayı, paylaşmayı, birlikte yaşamayı öğrendiler. Okullarında kendi inançlarını yaşarken karşılaştıkları sorulara cevap vererek kendi kendilerini savunur oldular."

Tüm çocuklarımızı futboldan yüzmeye kadar yapabildikleri her türlü spora yönlendirdik. Çocuklarımızla birlikte oyunlar oynamayı çok seviyoruz. Daha çok büyük oğlumla evlenmeden öncesine kadar ana-oğul birlikte yürüyüşe çıktığımızı ve hatta akşamları saat 9 – 10 sularında kaç kez bisiklet yarışı yaptığımızı hatırlıyorum.

Çocuklarımızın kendi özgüvenlerini kazanmaları için her konuda serbestçe görüşlerini söylemelerini ve soru sormalarını teşvik ediyoruz. Bu durum kendimizin yetiştirilme tarzlarıyla da örtüşüyor.

Anne: "Benim babam ay sonunda maaşını aldığı anda, bir zarfın içinde, eve getirirdi. Bizleri masanın etrafına toplayıp, ev kirası, elektrik-su parası, yeme-içme parası vs. ayırdıktan sonra kalanı için bize ne istediğimizi sorardı. Biz evde sürekli konuşarak görüşlerimizi serbestçe belirtirdik. Bu güzel geleneği bende çocuklarıma aktarıyorum. Belki biz yine de kendi istediğimizi yapıyoruz ama çocuklarında görüşlerini mutlaka alıyoruz ve neden böyle yaptığımızı anlatıyoruz".

VELİ ÖRGÜTLENMELERİ

“EĞİTİMDE BAŞARI İÇİN VELİ DESTEĞİ ZORUNLU”

Hollanda hükümetinin 1985 yılında yürürlüğe koyduğu, ‘45 Yaş Yasası’ olarak ta bilen, ‘Geri Dönüş Yasası’ndan yararlanarak 40 yıl sonra Hollanda’ya veda ederek Türkiye’ye kesin dönüş yapan **Utrecht Türk Veliler Derneği (STO)** Başkanı Halil Nalbantoğlu (49) ve yeni Başkan Serdar Akdemir (26), sağ başta, deneyimlerini ve hedeflerini Türk veliler için anlattılar.

STO nedir, nasıl ortaya çıktı?

Türk Veliler Derneği (STO), Türk velilerin Utrecht eğitim - öğretim çevrelerinde aktif olmalarını sağlamayı, menfaatlerini gözetmeyi, Türk veli komitelerine eğitim ve öğretim konularında destek vermeyi ve tavsiyelerde bulunmayı amaçlayan bir dernektir.

1992 yılında çocuklarımızın gittiği okullarda katıldığımız veli toplantısında Hollanda Eğitim Sistemi hakkında oldukça bilgi eksikliğimizin olduğunu gördük. Nuri Gazibeyoğlu öğretmeninin tavsiyesiyle 18 kişilik bir grup ‘Eğitimde Veli Katılımı’ kursuna gittik. Kurs bittikten sonra edindiğimiz bilgileri herkesin öğrenmesi gerektiği kanısına vardık.

Kursu tamamlayan altı arkadaşla birlikte 1993 yılında ilk 'Türk Veli Komitesi'ni kurduk. Hem kursta edindiğimiz bilgileri hem de değişen eğitim sistemi hakkında edineceğimiz bilgileri diğer velilere aktarmayı amaçladık. Bu dönemde Türk çocuklarının okuldaki başarısızlık oranı çok yüksekti. Anne-babalarının çocuklarının okul durumunu nasıl takip edecekleri konusunda bilgi ihtiyacı vardı.

STO'nun eğitimde katılımında çocukların eğitimde başarılarındaki rolü/ önemi nedir?

Veliler ne kadar çok bilgili ve bilinçli olursa en az bir o kadar daha çok çocuklarına yardımcı oluyorlar. Bizim derneğimizin katkılarıyla bilinçlenen veliler, okula daha 'doğru' sorular sorarak çocukların gerçek durumlarını öğreniyorlar ve çocuklarını daha iyi tanıyorlar. Çoğunu daha iyi tanıyan veli, ilkokuldan sonra okul seçimi konusunda daha bilinçli davranıyor. Örneğin veli, CITO-testinin çocuğunun geleceğini nasıl belirleyici olduğunun bilincine vararak önceden tedbir alma fırsatını yakalıyor.

STO'nun faaliyetlerini veliler nasıl karşılıyor?

STO'nun kuruluş yıllarında veli katılımı çok yüksekti. Çocukların büyüyüp eğitimlerini tamamlamalarıyla birlikte velilerin sayısı haliyle azaldı. Özellikle birinci ve ikinci nesillerin bilgiye ihtiyaçları vardı. Üçüncü ve dördüncü nesillerin artık o kadar bilgiye ihtiyacı yok. Hollandacaya hâkim olan genç kuşak artık kendi ihtiyacı olan bilgileri daha değişik kaynaklardan elde edebiliyor. Birde genç kuşağın, kendilerinden önceki kuşaklarda eksik olan, kendi yaşadıkları deneyimleri var.

STO faaliyetlerini kendisine bağlı olarak çalışan altı 'Veli Komitesi'nin belirlediği ihtiyaçlar doğrultusunda projeler hazırlayarak görev bölgesindeki belediyelere sunuyor. Belediye tarafından onaylanan projelere için alınan sübvansiyonlarla, o konularda uzmanlar davet ediliyor ve veliler uzmanlar tarafından bilgilendiriliyor.

STO olarak ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

İlk başlarda okullar, Türk veliler okula gelmiyorlar, çocuklarıyla ilgilenmiyorlar diye yakınıyorlardı. Aynı okullar, Türk veliler bilinçlendikçe gelip bize sorular

soruyorlar diye şikayetçi olmaya başladılar. Örneğin: okullar çocukların geri kaldıkları derslere yardım için çocuk başına 1,9 Euro ekstra para alıyorlar. Veliler, okullara gidip bizim çocuklarımız için verilen bu paraları nerelere harcıyorsunuz diye sormaya başladılar. Velilerin okullara olan bu yoğun ilgilerinden okullar çok korktular. STO olarak bizler, okul ve veli arasında bir köprü olduk.

Velilerin örgütlenmesi için neler tavsiye ediyorsunuz?

Her şeyden önce velilerde bu yönde bir istek olması lazım. Diğer taraftan toplum önderlerinde bildiklerini başkalarıyla paylaşma şuuru olması gerek. Yani, insanların hareket noktasında şu düşüncenin hakim olması lazım: “Benim bildiklerim, bilmediklerimden daha az. Bilgilenmek ve bilgileri bir araya toplamak için örgütlenmek. Güç birliği yapılması gerektiğine inanarak bir araya gelmek esas alınarak yola çıkılmalı.”

Velilerin neler yapması gerekir?

Velilerin hangi konuda bilgiye ihtiyaç duyduklarını açıkça belirtmeleri gerekir. Örneğin: okulların bünyesinde yer alan, Veliler Birliği (OR) veya Yönetime Katılma Kurulu (MR) nedir, ne iş yapar, oralara nasıl üye olunur? Hatta, daha bilinçli bir toplumsal katılım için siyasi partilerin eğitim politikaları nedir? Bizim oylarımızı istiyorsunuz ama bizim çocuklarımız için eğitim konusunda neler yapacaksınız? Gibi soru sormayı öğrenmeliler.

Veliler kendilerine sürekli şu soruları da sormalı: “Çocuklarımla birlikte boş zamanlarımı nasıl değerlendirebilirim, çocuğumla nasıl arkadaş olabilirim?” Tabii ki, tüm bunların başı **sevgi**dir. Çocuğunuzla **sevgi-saygı** temelinde arkadaş olamazsanız, sadece çocuğun odasını ayırmakla, bilgisayar almakla çocuklarınızı başarılı kılamazsınız.

Veliler, çocukların dersleriyle ilgilenmeli, ev ödevlerine yardımcı olmalıdırlar. Eğer kendileri yapmıyorlarsa yapanları bulmaları gerekir.

Velilere bu gibi derneklerde gönüllü işlere girmelerini tavsiye ediyorum. Hem bu işler sayesinde kendilerini geliştirecekler hem de bildiklerini başkalarıyla paylaştıkları için vicdanen bir rahatlık duyacaklar.

Benim yerime STO'nun başkanlığına getirilen Veli Komitelerinde yetişmiş, deneyimli, yeni kuşaktan biri olan Serdar Akdemir'in STO'yu zamanın ihtiyaçlarına göre şekillendireceğinden eminim. Tüm velilerden bana verdikleri desteği yeni başkandan esirgememelerini istirham ediyorum.

Velilere 'Fener' Olacağız

Utrecht Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü mezunu, özel bir sektörde proje menajeri olarak çalışan Serdar Akdemir: "Zaten Veli Komitelerinin içerisinde yer almış biri olarak velilerin bilinçlendirilmesi için belirlediğimiz eğitim ve kültür ağırlıklı politikalarımızı daha detaylı olarak ele alacağız. Vakıf olarak velilere 'fener' olacağız."

Enstitüleşeceğiz

STO'nun çiçeği burnundaki yeni Başkanı Serdar Akdemir: "Doğru meslek seçimlerinin nasıl yapılacağı konularında çocukların ve velilerin ufkunu genişletmek istiyoruz. okullar, belediyeler ve diğer kurumlar için tam yetkili muhatap olmayı hedefliyoruz. Bir enstitü olma çabası vereceğiz."

"Enstitüleşmek için altyapıdan gelen çekirdek kadrolarımız hazır. Veli Komitelerinin içinde 15 yıldır elde ettikleri metotları diğer azınlıklar için hatta Hollandalı aileler için uygulamayı hedefliyoruz. Enstitünün finansmanı için belediyelere projeler sunacağız ve konuya ilgi duyan sponsorlar arayacağız".

“YENİ EĞİTİM BAKANI EBEVEYNLERİN EĞİTİME KATKISININ ÖNEMİNİ DAHA YENİ KEŞFEDİYOR”

Yaklaşık altı yıl önce kurulan **Amersfoort Türk Veliler Vakfı (STOA)**’nın son iki yıldır başkanlığını yürüten Türkçe Anadili Öğretmeni Bulut Erciyas (46). 1980 yılında Hollanda’ya geldi. PABO (İlköğretmen Akademisi) eğitimini burada tamamladı. Indigo/Noagg kurumunda önleyici hizmet görevlisi olarak çalışıyor. Humanitas Eemland yönetim kurulu ve Yabancı Veliler Platformu (PAO) üyesi. 1992 - 2007 yılları arasında Utrecht’te değişik semtlerde Türkçe Anadili Öğretmenliği yapan Bulut Erciyas, Utrecht Belediyesi’nin Eğitimde Öncelik Politikası (OVb) çerçevesinde düzenlediği velilere yönelik kursun ardından kurulan Türk Veliler Derneği (STOU)’nin yönetiminde yer aldı. Şuana kadar yüzlerce bilgilendirme toplantıları ve kursları düzenleyen STOA, Türk ebeveynlerin eğitime katkılarını çoğaltmayı amaçlıyor.

Okulların ve eğitim kurumlarının ulaşamadığı Türk ebeveynlerini okullara çekmek ve onların eğitime katkısının yükseltilmesini sağlamayı amaçlıyoruz

STOA olarak en büyük amacımız: “Okulların ve eğitim kurumlarının ulaşamadığı Türk ebeveynlerini okullara çekmek ve onların eğitime katkısının yükseltilmesini sağlamak. Bu konuda başarılı olup olmadığımızı rakamlarla vermek çok zor. Ama Utrecht ve Amersfoort’ta ebeveynlere yönelik yüzlerce bilgilendirme toplantıları ve eğitimde veli katılımına yönelik kurslar düzenledik. Yüzlerce ebeveyn düzenlediğimiz toplantı ve kurslara katıldı ve çeşitli derneklerin bünyesinde aktif görev aldı. Bunun da iyi bir yolda olduğumuzu gösterdiğine inanıyoruz.”

Yeni kuşakların ihtiyaçlarının ilk iki kuşaktan farklılık arz etmesi nedeniyle STOA yeniden yapılandırılmış. STOA, Amersfoort'ta ebeveynlere yönelik çalışmalarını artık azaltarak, daha çok çocuk ve gençlere yönelik eğitim, kültür, dans, müzik gibi çalışmalara ağırlık veriyor. Çocukların ve gençlerin semt evlerinin ya da diğer kuruluşların düzenledikleri değişik sanat ve kültür faaliyetlerinden yeterince yararlanamadıklarından STOA, çocukların ve gençlerin bu tür faaliyetlere katılımını sağlamak için bu kuruluşlarla ortak çalışmayı sürekli ön planda tutuyor.

STOA'nın yeniden yapılanma döneminde ebeveynlerin ve kurumların bu çabalara ön yargılı olarak yaklaşmalarına rağmen istenilen yapılanma gerçekleştirilmiş. Başkan Erciyas: "25 yıl önceki ihtiyaçlarımızla şu andaki ihtiyaçlarımız doğal olarak farklı. Bu nedenle sürekli değişmek ve yeni amaçlar edinmek zorundayız. Ebeveynlerin ve kurumların değişimlere daha fazla açık olmalarını temenni ediyorum".

EĞİTİM UZMANLARININ GÖRÜŞLERİ

“MESELENİN ÖZÜNDE TEK DİLLİ ÇOCUKLARA GÖRE DÜZENLENMİŞ BİR EĞİTİM SİSTEMİ VAR”

Yaklaşık 16 yıldır Tilburg Üniversitesinde dilbilimci olarak görev yapan ve Hollanda Türkçe Eğitim Vakfı Başkanı **Doç. Dr. Kutlay Yağmur (46)**. Eğitimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra mastırını Macquarie Üniversitesi'nde yaptı. Kendi dalında birçok araştırması bulunuyor.

Hollanda hükümetleri özellikle geçmiş yıllarda göçmen çocuklarının eğitim alanında başarılı olabilmesi için ciddi oranda kaynak ayırmıştır. Özellikle 80'li ve 90'lı yıllarda Hollanda'nın göçmenler için gerek niyet gerekse maddi olarak çok cömert davrandığı bir gerçektir.

Hollanda'nın hakkını bu şekilde teslim ettikten sonra şimdi konuyu ezbere değil gerçek anlamda bilimsel ve elbette çok eleştirel bir şekilde ele almak gerekir. “Konuyu sırf göçmenlere indirgeyerek ele alırsak, hata yapmak kaçınılmazdır. Özellikle yerli-yabancı ayrımı, yapan, göçmeni “sorun” olarak yanıltmaya çalışan ve bu işten para kazanan çevrelerin ekmeğine yağ çalmaktan öteye gitmez.”

Eğitimde veli katılımı bir etnik köken meselesi değil, eğitim seviyesi meselesidir.

Eğitimde veli katılımı bir etnik köken meselesi değil, bir eğitim seviyesi meselesidir. Bir Hollandalı veya göçmen anne-baba kökenlerinden dolayı konuya

farklı anlamlar yüklemeyiz. Her ne kadar Hollanda kültüründe anne-babanın çocuğunun okul yaşamına ilgisi çok fazla gibi görünse de, Hollandalı veliler arasında da gösterilen ilgi açısından çok ciddi farklılıklar vardır. Yüksek eğitilmiş Hollandalılar çocuklarının hem evde hem de okuldaki eğitimleriyle yakından ilgilenirler. Eğitilmiş insanlar çocuklarına hikaye okur; çocuklarının sorularını ciddiye alarak kapsamlı yanıtlar verir ve büyük bir anlayışla çocuklarının bilişsel ve duygusal gelişimi için bilinçli bir şekilde gayret gösterir. Bu tüm dünya genelinde böyledir.

Yani, mesele etnik köken meselesi değil, eğitim seviyesidir. Anne-baba ne kadar eğitilmiş ise, çocuklarına gösterdikleri ilgi de o oranda yüksektir. İngiliz için de, Hollandalı için de, Türk anne baba için de bu geçerlidir.

Az eğitilmiş anne-babaların çocuklarıyla etkileşimleri de genellikle benzerdir. Elbette kültürel farklılıkları göz önünde bulundurmak zorundayız, ancak genelde az eğitilmiş insanlar okuma-yazma becerileriyle eş orantılı olarak çocuklarının eğitim yaşamlarına daha az ilgi gösterirler. Bu açıdan Türk, Alman veya Hollandalı anne-babayı kıyasladığımızda da arada çok az fark olduğunu görürüz. Hatta, az eğitilmiş göçmen anne-babaların çocuklarının eğitim yaşamına çok daha fazla önem verdiğini de görebiliriz çünkü eğitim, çocuklarının daha fazla para getiren ve daha saygın işlerde çalışabilmeleri için genellikle tek çözüm gibi görünür.

Hollandalı ve Türk ana-babaların çocuklarının eğitimlerine gösterdiği ilgi arasında fazla bir fark yok

Eğitimde veli katılımının bir eğitim seviyesi meselesi olduğu tezini Sosyal Kültürel Plan Bürosu'nun (SCP) kendi verileri de doğruluyor. Hollanda'da yaşayan Türk annelerin yüzde 60'ı ilkokul diplomasına sahipken, sadece yüzde 3'ünün yüksek öğrenim diploması var. Buna karşın Hollandalıların yüzde 26'sı yüksek öğrenim diplomasına sahip. Eşit olmayan şartlardaki iki toplumu eşit gibi göstererek birbiriyle kıyaslanmanın matematikteki elma ile armudun toplanması gibi yanlış bir işlemdir.

Meselenin özünde tek dilli çocuklara göre düzenlenmiş bir eğitim sistemi var

Hollanda'da göçmen çocuklarının eğitim alanında çok ciddi sorunları var,

ancak bu sorunların kaynağı sadece anne-babanın çocuğunun eğitimine az ilgi göstermesi değildir. Bilimsel çalışmalara ilgi duyanlar bilirler ki, çocukların okul başarısında en önemli etkenler şunlardır:

- 1) Çocuğun bireysel özellikleri (bilişsel becerileri, dil gelişimi, duygusal gelişimi, vb.) başta olmak üzere öğrencinin eğitime hazır olması gerekiyor.
- 2) Çocuğa eğitim verecek olan öğretmenin nitelikleri anne-babanın özelliklerinden yüz kere daha önemli. Ancak kimse öğretmenin vasıflarını gündeme getirmiyor ama ana-babanın eğitime ne kadar ilgi duyduğu ele alınıyor. Neden? Çünkü göçmen sübvansiyonculara o alanda kaynak yok!
- 3) Okulda sunulan eğitim programının özellikleri; ölçme-değerlendirme araçları, kullanılan kitaplar, dil kullanımı, kavramsal özellikleri gibi konular göçmen çocuğun eğitim yaşamında kilometre taşlarıdır. Ancak bu konuları da gündeme almazlar. Neden? Çünkü suçu ana-babaya atmak daha kolay. Meselenin özünde tek dilli çocuklara göre düzenlenmiş bir eğitim sistemi var. Göçmen çocuklarının dilsel gelişimini bilinçli bir şekilde hedefleyen bir yapı yok. Asıl değiştirilmesi gereken bu tekilci yapıdır.
- 4) Duygusal gelişim ve akademik gelişim arasında sıkı bir ilişki vardır. Dolayısıyla içinde yaşanılan sosyal ve kültürel koşullar çocuğun duygusal gelişimi üzerinde etkilidir. Sürekli “öteki” olarak dışlanan, horlanan bireyin eğitimde başarılı olması çok zordur! Yani toplumun içinde bulunduğu siyasal ve kültürel dayatmalar hiçbir şekilde yadsınamaz. Hollanda medyasında ve siyasetinde sürekli “sorun” olarak yansıtılan bir gruba ait olmak göçmen çocuğunun eğitimini çok olumsuz etkileyecektir.
- 5) En son etken grubu olarak da anne-babanın eğitime olan ilgisi, evdeki maddi koşullar, evde sahip olunan kitap, dergi, internet ve yol gösterebilecek kişiler konusu geliyor.

“ÇOCUKLARIN KENDİ YETENEKLERİNİ KEŞFETMELERİNE VE ONU DENEMELERİNE FIRSAT VERİN”

Nijmegen Radboud Üniversitesi Araştırma Merkezi ITS'nin koordinatörü araştırmacı **Dr. Frederik Smit (41)**. Okulöncesi eğitimden Üniversite'ye varıncaya kadar eğitimin hemen her aşamasıyla ilgili olarak okul-aile-çevre ilişkileri üzerine birçok araştırmaları bulunuyor. Amerika'dan Orta Doğu'ya ve çeşitli Asya ülkelerinde eğitimde veli katılımı konusunda konferanslar veriyor. Yapılan bilimsel araştırmaların, velilerin çocuklarının eğitim hayatına daha fazla ilgi göstermeleri durumunda çocuklarının okuldaki başarılarını olumlu yönde etkilediğini söylüyor.

Eğitimde veli katılımından ne anlamalıyız?

Burada iki farklı terimi biraz açarak ne anlamamız gerektiğine bir yaklaşım getirmeliyiz.

Eğitimde veli ilgisi: çocukların eğitim hayatını ilgilendiren hemen her türlü konularda velilerin okul-aile ilişkilerini çerçevesinde gösterecekleri ilgiyi anlamalıyız. Ancak, velilerin çocuklarının eğitim hayatına ilgi göstermeleri eğitimde veli katılımının sadece bir yönünü oluşturur.

Eğitimde veli katılımı: velilerin fiili olarak okulların bünyesinde yer alan Yönetim Katılma Kurulu (MR)'lerde veya Veliler Birliği (OR)'lerde bizzat gönüllülük ya da temsilcilik bazında faal olarak okul yönetimine katılmaları anlamına gelir.

Çocukların okulda başarılı olmaları için eğitimde veli katılımının rolü nedir?

Eğitimde veli katılımının rolüne her ne kadar önem atfedilse de çocukların okuldaki başarılarında etkisi sınırlıdır. Eğitimde veli katılımı, okul-aile işbirliğinde madalyonun sadece bir yüzünü oluşturur. Asıl önemlisi, okulların velilere ve öğrencilerin evdeki durumlarına ilgi gösterip göstermediğidir. Eğer okullar onların içinde bulundukları duruma ilgi göstermeye istekli ya da hazır değillerse, okul-aile işbirliği hiçbir şekilde hayata geçirilemez.

Çocukların okulda başarılı olmalarında nelerin etkili olduğu konusunu irdelerken, eğitimde veli katılımı yerine ben tercihen okul-aile işbirliği terimini kullanıyorum. Burada okul ve ailenin, çocukların eğitim süresince, iki eşit 'ortak' olarak diyalog içerisinde okulun eğitim politikasını belirlemede işbirliği yapmaları öngörülen bir yapıyı kastediyorum.

Türk velilerin eğitimde katılımı nasıl artırılır?

Velilere kendi çocuklarının geleceği açısından çocuklarının gittikleri okullarla faal olarak işbirliği içerisinde olmalarının önemini içeren bilgilendirme toplantıları düzenleyerek onların bilinçlenmeleri sağlanmalı. Ayrıca toplum içerisinde kilit noktalarda bulunan insanların teşviki sağlanmalı. Belki de en etkili yöntem, kendi çocuklarının elde ettikleri başarıların iyi bir duyurusunu yapmak velilerin eğitimde katılımını artırmada daha etkili olacaktır.

Velilerin eğitimde katılımı ile çocukların dil edinimi arasında nasıl bir ilişki var?

Evde çocuklarına yüksek sesli olarak kitap okuyan velilerin çocuklarının dil edinimiyle bunu daha az ya da hiç yapmayan velilerin çocuklarının arasında dil edinimi bakımından bariz bir fark olduğu görülmektedir. Çocukların dil edinimi ile velilerin yüksek sesle kitap okumaları arasında doğru bir orantı var. Velilerin çocuklarına yüksek sesle kitap okumaları çocukların dil edinimde temel oluşturuyor.

Veliler çocuklarının derslerinde nasıl yardımcı olabilirler?

Velilerin çocuklarının ev ödevleriyle ilgilenmelerini çok iyi bir şey ama ‘ev ödevini yaptın mı?’ sorusu çocuk tarafından olumsuz algılanmakta. Bu gibi durumlarda ‘ev ödevlerini yapıbiliyor musun?’ sorusu daha az olumsuz algılanmakta. Örneğin, çocuğun matematik ödevini yapmak isteyen velinin yapmaması daha iyidir. Velinin iyi niyetli bu yardımı çocuğu daha çok tereddüde düşürür. Çünkü, velinin zamanında öğrendiği matematik problemi çözüm metodu ile çocuğun şimdi öğrendiği matematik problemi çözüm metodu arasında fark var. Bu durumda en iyisi velinin okulla konuşarak başka bir çözüm yolu bulmasıdır.

Çocukların boş zamanlarını değerlendirebilmeleri için velilerin neler yapabilirler?

Veliler çocuklarıyla çeşitli oyunlar oynayarak, gezintiler yaparak aralarında iyi bir bağ oluşmasını sağlayabilirler. Çocuklarıyla konuşurlarken, örneğin: ‘Bu gün bizimle birlikte ne yapmak istersin?’ gibi serbest açıklama sorusu yönelterek onların kendi yeteneklerini keşfetmelerine ve o yeteneklerini denemelerine fırsat vermiş olurlar. Aynı zamanda kendine güveni gelen çocuk oyun oynayarak konuşma ve sorgulama alışkanlığı kazanmış olur.

EĞİTİM ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

“OLANAKLAR VE SORUNLAR”

Utrecht Katolik Okullar Vakfı'na bağlı bir okulda koordinatör olarak çalışan 1956 Kastamonu doğumlu Nuri Gazibeyoğlu, Türkiye'de Öğretmen Okulu'nun ardından, 1979 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nü bitirdi. 1986 yılından buyana Hollanda'da yaşıyor. 2004 yılına kadar Utrecht'teki değişik okullarda Türkçe öğretmenliği yaptı. 'Turkse Ouderparticipatie Utrecht-TOPU' adıyla bilinen Velilerin Eğitime Katılımı Projesi'nin planlanıp hayata geçirilmesinde aktif yer aldı.

Eğitimde veli katılımı kavramından ne anlıyoruz?

Geniş anlamda eğitimde veli katılımı: Anne ve babaların okul dışında çocuğa sunabildikleri ve onun okuldaki başarısını doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyecek her türlü olanak ve çabalarıdır.

Dar anlamda eğitimde veli katılımı: Anne ve babaların okul etkinliklerine, toplantılara, çocukla ilgili görüşmelere ve okul kurullarına aktif katılımını içerir.

Anne ve babanın çocuğa okul yaşamı dışında sunabileceği olanaklar, onun okul başarısını etkileyen önemli unsurlardan birisidir. Bu olanakların kapsamı ve niteliği hiç kuşkusuz anne ve babanın sosyo-ekonomik durumu ve özellikleriyle de eğitim düzeyleri ile yakından ilgilidir. Buna rağmen, her iyi eğitimli an-

ne-babanın çocuğunun mutlaka başarılı olacağı, tersi durumda da çocuğun mutlaka başarısız olacağı anlamına gelmez.

Eğitim olanaklarından yeterince yararlanamamış birçok anne-baba, çocuklarına gösterdikleri güven, ilgi ve manevi destekle onların motivasyonlarının yükselmesinde ve dolayısıyla da eğitim başarılarının artmasında önemli katkılarda bulunmayı başarabilmektedir.

Kısacası, çocuğun nasıl bir semtte, nasıl bir evde, nasıl bir anne-baba ve kardeşlerle, hangi olanaklarla yaşadığı ve nasıl bir okula gittiği onun eğitim başarısını da doğrudan etkilemektedir. Konuya bu açıdan bakıldığında, çocukların ne yazık ki, eğitim alanında da aynı fırsatlara ve şansa sahip olmadıkları gerçeğini görmekteyiz.

Tüm bunlar yalnızca Hollanda'da değil, her ülkede değişik şekillerde yaşanan gerçeklerdir. Bizler için farklılık yaratan konu ise, tüm bunların yanı sıra Hollanda'da göçmen kökenli bir topluluk olmamız gerçeğinin eğitim alanına yansımalarıdır. Ancak, bu topluluğun gerek Hollanda'da bulunma biçimi, gerek alınan eğitim düzeyi, gerekse de toplumsal yaşamda edindikleri yer bakımından büyük farklılıklar gösterdiğini de unutmamak gerekir.

1990'lı yıllarda Utrecht'te hayata geçirdiğimiz anne-babaların eğitime katılımı projesi (Project Turkse Ouderparticipatie Utrecht, TOPU) ile, bu farklılıkları dikkate alan bir anlayışı hayata geçirmeye özen göstermiştik: Tüm anne-babalar için eğitim konularını içeren genel bilgilendirme ve tartışma toplantıları, Hollandacası yeterli olan ve daha çok ikinci nesli oluşturan anne-babalar için kadro kursları düzenlenmiştik. Bu toplantılar sırasında pek çok yüksekokul ve üniversite öğrencisi ve eğitim uzmanı da konuk konuşmacı olarak kendi deneyimlerini anne ve babalarla paylaşmışlardı.

Bu süreçte ortaya çıkan veli komiteleri, semt ve şehir düzeyinde etkili çalışmalar yürütmüş, yetişen kadrolar okul kurullarında yer almanın yanı sıra başka kuruluşlarda da yönetici olarak toplumsal yaşama katkıda bulunmayı sürdürmüşlerdir.

Bu çalışma, bir şeyleri sadece başkalarından beklemek ya da olumsuzluklardan yakınmak yerine, bir topluluğun kendi olanaklarını harekete geçirme ve zorlukların üzerine gitme çabası olarak da değerlendirilebilir.

Veli katılımı ve eğitimde başarı

Anne-babanın gerek okul dışında çocuğun eğitimiyle yoğun olarak ilgilenmesi, gerekse de çocuğun okulunda aktif bir tutum takınması son derece önemli olmakla birlikte, çocuğun başarılı olması için yeterli olmayacaktır. Okulun sunduğu eğitim ve öğretim etkinliklerinin kalitesi de, başarıyı da büyük ölçüde belirlemektedir. Bir başka deyişle eğitimde veli katılımı, ancak okulun sunduğu eğitimin niteliği ve anne-babalarla işbirliği konusunda takınacağı tutumla orantılı olarak bir anlam kazanacaktır.

Okulların, anne-babaların eğitime katılımından ne anladıkları konusunda oldukça farklılıklar gösterdiği bilinmektedir. Kimi okullar sadece yasal olarak zorunlu olan Yönetime Katılım Kurullarını (MR) göstermelik de olsa velilere açıp, onlara sadece çocukları ile ilgili neler yapıp yapmamaları konusunda 'öğütler' verirken, kimi okullar da anne-babalarla işbirliğini eğitimde 'partnerlik' düzeyine oturtmakta ve bu alanda başarılı çalışmalar yürütebilmekteler. Kuşkusuz bunu sadece tek yanlı bir istek olarak da görmemek gerekir. Ne istediğini ve ne yaptığını iyi bilen, veli katılımı alanındaki olanakların farkında olan ve bunları kullanmayı başarabilen, okulla ve diğer velilerle iletişimde başarılı olan anne ve babaların katkılarını da unutmamak gerekir.

Okulların velilere yönelik bir politikasının olup olmadığı, varsa bu politikanın gerçekçi ve veli bileşimine uygun olarak hazırlanıp hayata geçirilip geçirilmediği, en önemlisi de anne-baba ve okul ilişkilerinin, başarının bir unsuru ya da bir 'sorun' olarak görülüp görülmediği gibi konular, eğitimde veli katılımının gerçekleşebilmesinin de ön koşullarını oluşturmaktadır.

Anne-babalar neler yapabilir?

Burada bütün anne-babalar için genel geçerli bir 'öğütler' listesi sunmak pek mümkün değil. Bugün artık neler yapılabileceğini iyi bilen, kendisi de Hollanda'da eğitim görmüş genç anne-babaların yanı sıra, zaten sürekli değişim içinde olan Hollanda eğitim sistemini izleyip anlamakta zorlanan çok sayıda velimiz de var.

Daha önce sözünü ettiğimiz, anne-babanın sosyal-ekonomik durumu, aldığı eğitimin düzeyi, Hollanda'yı ve Hollandacayı yeterince kavrayıp kavramayışı ve daha başka etkenler, çocuğuna olan desteğini ve sonuç olarak da onun

eğitim başarısını etkileyecektir. Diğer yandan, okulların sundukları eğitimin içerik olarak kalitesini ve velilere karşı olan tutumlarını belirleyen de anne-babalar değildir. Ancak unutulmaması gereken ve her şeye karşın değişmeyen tek gerçek, çocuklarımız konusunda asıl sorumluluğun yine de biz anne-babalara ait olduğudur!

O halde çocuklarımızın mutlu ve başarılı olabilmeleri için olabildiğince elimizden geleni yapmak, bilgi dağarcığımızı geliştirmek için çaba harcamak, bilemediklerimiz için bilenleri bulup onlardan yardım almak, hem evde, hem de okulda üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmek, genel eğitim sorunlarının çözümü için de sosyal ve politik alana ilgi göstermek durumundayız.

Unutmayalım ki çocuğun anne ve babasından en öncelikli ve en önemli beklentisi **ilgi** ve **sevgi**dir. Bu beklentiyi, özel durumları ne olursa olsun, her anne-babanın karşılayabileceğini düşünüyorum.

“BİR İNSANI AHLAKEN YETİŞTİRMEYEN SADECE ZİHNEN EĞİTMEK TOPLUMA BİR BELA KAZANDIRMAK DEMEKTİR”

Türk Danışma ve Eğitim Vakfı Başkanlığını yürüten eğitimci, araştırmacı, yazar ve siyasetçi 1947 Gümüşhane doğumlu Bekir Cebeci, öğretmen okulunu Türkiye’de bitirdikten sonra 1980 yılında Hollanda’ya geldi. Hollanda’da ilk ve ortaokullarda Türkçe Anadili ve Kültürü dersleri öğretmenliği yaptı. Burada eğitim fakültesini bitirdi ve kendi alanında birçok kitabı bulunuyor. Evli, üç çocuğu ve üç torunu var.

“Eğitimde en etkili güç velidir. Çünkü veli, eğitime ve çocuğuna sahip çıkarsa, hem öğretmen, hem okul, hem de çocuk başarılı olmaktadır. Prof. De Fraja’nın, velinin çocuğu ile ilgilenmesinin düzeyini ve çocuk yetiştirmesinin, terbiye etmesinin önemi konulu araştırmasına göre de, velinin çocuğun başarısındaki etkisi çocuğun çalışmasından 6, okulun öğretmesinden ise 4 kere daha etkili olduğunu gösteriyor.”

Okulda verilen eğitimin evde, evde verilen eğitimin okulda desteklenmesi, bir devamlılığın sağlanmasını özendiriyor

Veli, öncelikle çocuğunun yeteneklerini, ilgilerini, karakterini, kısaca çocuğunu çok iyi tanımalıdır. Veli, ikinci olarak Hollanda Eğitimi Sistemi’ni yakından tanımalıdır. Üçüncü olarak çocuk terbiyesi konusunda da bir ön bilgiyle donatılmış olmalıdır. Veli demek sadece baba ya da anne demek değildir. Veli demek; anne ve baba, ikilisi demektir. Anne ve baba ikilisi de çocuğun

terbiye ve tahsili ile yakından ilgilenmelidir. İkisinin de ortak sorumluluğu vardır. Çocuklarının eğitim ve öğretimi ile yakından ilgilenen, onlara yatmadan önce kitap okuyan, ev ödevlerine yardım eden veliler, okulda verilen eğitimin evde, evde verilen eğitimin okulda desteklenmesini, bir devamlılığın sağlanmasını özendirmiş oluyorlar. Okul - Veli günlerine, karne akşamlarına katılan veliler, öğretmenlerin çocuklara daha iyi ders vermesini özendirmiş oluyorlar.

Babalar, 24 saatlik bir günlük zaman diliminin içinden en az 24 dakikasını çocuklarına ayırabilmelidirler

Bizde genellikle çocukların eğitiminden birinci derecede anneler sorumlu. Oysa ki, çocuk yetiştirmek artık sadece annelerin işi olmaktan çoktan çıktı. Çünkü çalışan annelerin işleri çok yoğun olduğu için, anne ve babalar ortaklaşa çocuklarını yetiştiriyorlar. Kaldı ki anne, çocuk yetiştirmede yalnız bırakamaz. Baba da onunla birlikte çocuklarının yetişmesine yardımcı ve destek olmalıdır.

Çocuklarına yakın olmak isteyen babalar, 24 saatlik bir günlük zaman diliminin içinden en az 24 dakikasını çocuklarına ayırabilmelidirler. Babalar da çocuklarının bakımlarıyla ilgilenmelidirler. Onlara daha çok küçük yaştan itibaren kitap okumalıdır. Babalar da çocuklarıyla oyun oynamalıdır. Çocuklarına sözlü masal ve hikâye anlatmalıdır. Onların dersleriyle yakından ilgilenip, karne akşamlarına gitmelidirler.

Çocuk terbiyesi, sadece annelere bırakılmayacak kadar ciddi ve önemli bir iştir. Baba, çocuğa pozitif etki yapar ve başarısına katkı ve destek sunar. Fikirleriyle dünyayı değiştiren Jean-Jacques Rousseau, (1812-1878) "Emil" adlı eserine başlarken; "Babalık ödevlerini yerine getirmeyecek bir kimsenin baba olmaya hakkı yoktur." diyor.

Anne ve babalık okulları açılmalıdır

Bazı anne ve babaların çocuk yetiştirmede gerekli donanım ve vasıflara sahip olmadığı bilinen bir durum. Buradan doğan açığı kapatmak için İsveç örneğine bakabiliriz: "İsveç Hükümeti, evlenen çiftlere anne ve babalık kursları vererek yardımcı olmaktadır. Aynı şey dünyanın her yerinde geçerlidir. Deyim yerindeyse, her yerde anne ve babalık okulları açılmalıdır. Bu okullarda anne ve baba adaylarına çocuk yetiştirme üzerine eğitim verilmelidir."

Bir Türk Eğitim Kurumuna şiddetle ihtiyaç vardır

İşin en can alıcı kısmının velilerin eğitim-öğretimi nasıl teşvik edilebilecekleri olduğudur. Velilerin, öncelikle Hollanda eğitim-öğretim sistemi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olması sağlanmalı. O zaman bilinçli veli, eğitim gibi can alıcı bir konuya sahip çıkacaktır.

Bu mesele diğer bütün meselelerde olduğu gibi yine Hollandalı yetkililerin sorunudur. Ancak Hollandalı yetkililerden bizim velimize gelen eğitim hizmeti nedir? Ne kadardır? Bunun sorgulanması gerekir.

Eğitim gibi hayati bir konuya Hollanda çapında sahip çıkacak ve geniş bir şekilde Türk toplumu tarafından desteklenecek bir Türk Eğitim Kurumuna şiddetle ihtiyaç vardır. Büyük federasyonların ortak oluşturacağı bir Eğitim Kurumu daha büyük projelere imza atabilir. Velilerimiz, bunu Türk toplumunun önünde duran insanlardan bekliyor. Önder olmanın, önde olmanın çok büyük sorumlulukları ve görevleri vardır. Bunun yanında Hollanda'da yetişmiş iyi bir eğitiminin Eğitim müşaviri olarak atanmasında yarar var. Ancak bu müşavir, bürokrat değil, halkın içinde halkla hizmet verecek birisi olmalıdır.

Din görevlileri, birer eğitim elçisi olarak yetiştirilmelidirler. Camilerde, sohbet ve hutbelerde, Hollanda Eğitim sistemini bilerek konuşmalı camiye gelen gençleri, çocukları ve velileri aydınlatmalıdırlar. Bunun için de önce din görevlisi kardeşlerimiz Hollanda eğitimi konusunda bilgilendirilmelidirler.

Eğitim, gelecek demektir

Eğitim konusunun her zaman her ortamda konuşulması gereken bir konudur. Çünkü, 'eğitim, gelecek demektir'. İyi bir meslek eğitimi görmek, iyi bir gelecek kazanmak demektir. Eğitim, bütün zamanların en güzel etkinliğidir. Parlak bir geleceğin anahtarı yüksek eğitim ve öğretimidir.

Toplum olarak eğitime ve öğretime gereğinden fazla önem vermeliyiz. Bir anne-baba, çocuğuna verdiği terbiye, aldırıldığı tahsil, kazandırdığı meslek eğitimi ve hayat boyu çalışması ve öğrenmesi ile ne kadar övünse azdır. Çünkü, çocuklarımızın geleceği, iyi bir terbiyeye, kaliteli bir tahsile ve birden fazla yükseköğrenim diploması almaya bağlıdır.

Biz, veli olarak, kendi çocuğumuzla yakından ilgilenirsek öğretmeni de onunla yakından ilgilenir. Öyleyse bundan sonra, çocuğumuzla ve çocuğumuzun gittiği okulla ve öğretmeni ile daha yakından ilgilenelim. Okulun bütün etkinliklerine katılmaya, öğretmenin davetlerine icap etmeye çalışalım. Her fırsatı değerlendirip, çocuğumuzun eğitimine sahip çıkalım. Her şeyi okuldan ve öğretmenden beklemeyelim.

Bir insanı ahlaken yetiştirmeden sadece zihnen eğitmek topluma bir bela kazandırmak demektir

Terbiye ve tahsil, insanı hem ahlaken hem de zekâca yetiştirmek demektir. Amerika'nın ünlü devlet başkanı Roosvelt: "Bir insanı ahlaken yetiştirmeden sadece zihnen eğitmek topluma bir bela kazandırmak demektir.

“VELİLERİN ÖNCELİKLE HOLLANDA EĞİTİM SİSTEMİNİ İYİ TANIMALARI GEREKİYOR. HOLLANDA EĞİTİM SİSTEMİ SÜREKLİ OLARAK DEĞİŞİYOR”

Türk Eğitim Merkezi Başkanlığını yürüten eğitimci, siyasetçi, 1951 Sarıkamış-Kars doğumlu İsmail Ercan, Artvin Öğretmen Okulunu ve Balıkesir Eğitim Enstitüsü Tarih, Coğrafya Öğretmenliği Bölümünü bitirdikten sonra 1981 yılında Hollanda'ya geldi. 1981 ile 2004 yılları arası Amsterdam'da öğretmen ve 'Velilerin Eğitime Katılımı Projesi'nin koordinatörü olarak çalıştı. Hollanda Eğitimciler Birliği ve Amsterdam Eğitimciler birliğinin kurucusu olarak görev yaptı. Kendisi gibi öğretmen olan bir bayanla evli ve iki çocuğu var. Birisi VU Ekonomi Bölümünü bitirdi. Diğeri Sunexpres'de pilot olarak görev yapıyor.

“Özellikle birinci kuşak velilerimiz başta olmak üzere, Hollanda'ya ilk gelen insanlarımız kırsal kesimden gelmişlerdi. Eğitim düzeyleri de oldukça düşüktü. Bu nedenle kırk yılı aşkın göçmenlik yaşamımızın ilk yıllarında eğitime yeterince önem veremedik. Aradan geçen yıllar bize buradaki eğitimde veli katılımı'nın önemini ve Türkiye'ye yaptığımız yatırımların bizim için fazla önemli olmadığını gösterdi. Çocuklarımız bu toplumda kalıcı gibi gözüküyorlar. Artık sizler istemeseniz de, onların büyük bir bölümü Hollanda'da kalacak, yaşamlarını burada kuracaklar. Çocuklarımızın bu toplumda bizden birkaç adım ilerde olmaları gerekir!”

Babaların eğitimde katılım eksikliği, veli-okul ilişkilerinin yeterince iyi gelişmemesine neden oluyor

Çocukların okulda başarılı olmaları için Eğitimde Veli Katılımının rolü ve önemi sadece velilerin okullardaki Veliler Birliği (OR) veya Yönetime Katılma Kurullarında (MR)'de yer almalarıyla sınırlı bir konu değildir. Her şeyden önce, velilerin Hollanda Eğitim Sistemini yeterince tanımaları gerekiyor. Hollanda Eğitim Sistemi sürekli olarak değişiyor. Velilerin bu yeni uygulamalardan da haberdar olmaları gerekir.

Son yıllarda temel eğitim okullarında çocukları bulunan annelerin, bu okullarla iyi ilişkiler kurduğunu görüyoruz. Ancak bu ilişkilerin artık okulda yapılacak eğlencelere yemek yapmaktan öteye gitmesi gerekiyor.

Babaların eğitimde katılım eksikliği ise, veli-okul ilişkilerinin yeterince iyi gelişmemesine neden oluyor. Bu durumun önüne geçmek için ilk ve orta öğretim okullarında veliler için bilgilendirme kurslarının düzenlenmesi gerekir.

Veliler örgütsüz

Veliler neler yapmalı ve neler yapmamalı? Veliler öncelikle hem Hollanda Eğitim Sistemini iyi tanımalı, hem de kendi çocuklarını iyi tanımalı. Kendi çocuğunun yetenek ve becerilerini yeterince tanımayan anne ve babalar, çocuklarının öğretmenleriyle, okul yöneticileriyle tartışıyor ve gereksiz problemlerle karşı karşıya kalıyorlar.

Anne babalar, çocuklarının devam edeceği okulu seçerken oldukça özenli olmak zorundalar. Örgütlenme açısından velileri ve okul yönetimlerini karşılaştırdığımız zaman, olanakları ve örgütlenme gücü farklı iki grupta karşı karşıya kalıyoruz. Öğretmenler gerek kendi aralarında, gerekse bağlı oldukları vakıflar ve sendikaların sağladığı olanaklarla örgütlü bir konumdalar. Aynı şey veliler için söz konusu değil.

Velilerin örgütlenebilmeleri ve diğer velileri yanlarına çekebilmeleri için örgütlü yapılara ihtiyaç vardır. Utrecht ve çevresinde bu alanda olumlu çalışmalar yapan STO, Amsterdam ve çevresinde bu alanda etkinlikler yürüten STOC gibi kuruluşlara ihtiyaç vardır.

Anadilini iyi bilmeyenlerin ikinci bir dili öğrenmeleri zorlaşıyor

Yapılan bütün araştırmaların, evde Türkçe konuşan Türk çocuklarının Hollandaca dil gelişimlerin diğer göçmen çocuklarına göre daha geri konumda olduklarını gösteriyor. Aynı şey, çocuklarımızın Türkçe dil gelişimleri için de geçerli. Yani çocuklarımız hem anadillerinde, hem de Hollandacaları açısından geri konumdalar. Bunun birçok nedenini alt alta sıralamamız mümkün. Çocuklarımız anadili açısından yeterli bir düzeyde değiller. Anadilini iyi bilmeyenler Hollandacayı ikinci bir dil olarak öğrenmeleri de zorlaşıyor.

Türkiye'den sağlam bir Türkçe gramer bilgisiyle Hollanda'ya gelen 12-16 yaşları arası gençlerimizin, burada doğup büyüyen çocuklarımızdan daha başarılı olduklarını görüyoruz. Velilerin bilinçlenmesi, dil gelişimini güçlendiren televizyon programlarının izlenmesi, çocuklarımızın temel eğitim öncesi çevrelerindeki semt evi etkinliklerine, sosyal etkinliklere katılmaları sağlanmalı.

Okulların yaptıkları harcamaların demokratik kontrol mekanizması işletilmeli

Velilerin aktif olarak eğitimi destekleyici tutum sergilemeleri ve Veliler Birliği (OR) veya Yönetime Katılma Kurullarında (MR)'de yer almalarıyla okulların yaptıkları harcamaların demokratik kontrolü mekanizmasını işletmeleri gerekiyor.

"Hollanda'da her okulda aktif bir şekilde çalışan MR'lerin olması yasal bir zorunluluktur. Pratikte birçok okulda bu kurullar göstermelik bir konumdadır. Okul müdürleri bu kurulların yetki alanındaki bütün kararları kendi istedikleri gibi alırlar. Bu kurulların adları alınan kararların altına göstermelik olarak yazılır. Bu çelişkiyi ortadan kaldırmak ve yasal olarak tanımlanan MR'lerin, OR'lerin aktif bir şekilde çalışabilmesi için öncelikle velilerin bilgilendirilmesi gerekir. Veliler, 8 ile 10 hafta sürecek kurslarla etkin ve yetkin hale getirilebilirler".

Velilerin bilinçlendirilmeleri için kısa süreli şu kurslar verilmeli

1. Hollanda Eğitim Sistemi ve yabancıların konumu

- Hollanda toplumunda göçmenlerin yeri
- Göçmenlerin Hollanda eğitim sisteminden yararlanma düzeyleri
- Göçmen çocuklarının eğitimde geri kalmalarının nedenleri
- Çocuklarının eğitimdeki başarısı için veliler neler yapabilirler

2. Okul öncesi eğitim ve terbiye

- Çocuğun yakın çevresi, ailesi ve bunun terbiye konusunda etkileri
- Ev ile okul kültürünün çatışması
- Doğumdan gençlik çağına kadar çocukta görülen genel değişim
- Ödül ve ceza
- İkinci dilin öğrenilmesinde anadilinin önemi
- Oyun esnasında öğrenme
- Oyunu teşvik etme

3. İlk ve orta dereceli okullar

- Genel olarak Hollanda Eğitim Yasası
- Eğitime devam zorunluluğu
- Genel olarak orta öğretim

4. Özel Eğitim

- Değişik özel eğitim okulları
- Özel eğitim okullarının farklılıkları
- Çocuğun normal bir okuldan, özel eğitim okuluna gerektiren koşullar ve izlenmesi gereken yol

5. Ortaokula geçiş

- Okul hangi noktaları dikkate alarak tavsiyede bulunur
- Farklı orta öğretim okulları
- Meslek eğitimi
- Okul seçiminde velilerin rolü

6. Orta dereceli okullar

- Eğitime devam zorunluluğu.
- Ortaokullara kayıt için geçerli kurallar
- Değişik orta dereceli okullar
- Okul birlikleri ve sınırlı bölümleri olan tek okullar
- Özel eğitim veren ortaokullar.
- Öğrenim yardımı

7. Okulları çalışma yöntemleri

- Okul yönetimi
- Güvenlik
- Zarar ve hırsızlık, kulis, karne, yoklama
- Geç gelme, hastalık bildirme, ev ödevi sınıfı, okulda geçerli kurallar
- Sınıf öğretmenliği, kitap kiralama fonu
- Okul içi ve okul dışı sosyal etkinlikler

8. Ders paketi seçimi

- Paket seçiminde velinin rolü
- Paket seçiminde geçerli kurallar
- Alınması zorunlu dersler
- Değişik sektörler

9. Velilerin hakları ve sorumlulukları

- Okul Veliler Birliği (OR)
- Okul Veliler Birliği'nin etkinlikleri
- Okul Yönetime Katılma Kurulu (MR)
- Okul Yönetime Katılma Kurulu'nun etkinlikleri

EĞİTİMDE ÇOCUKLARIMIZIN BAŞARI DURUMU

Temel eğitimde dil geriliği etkili

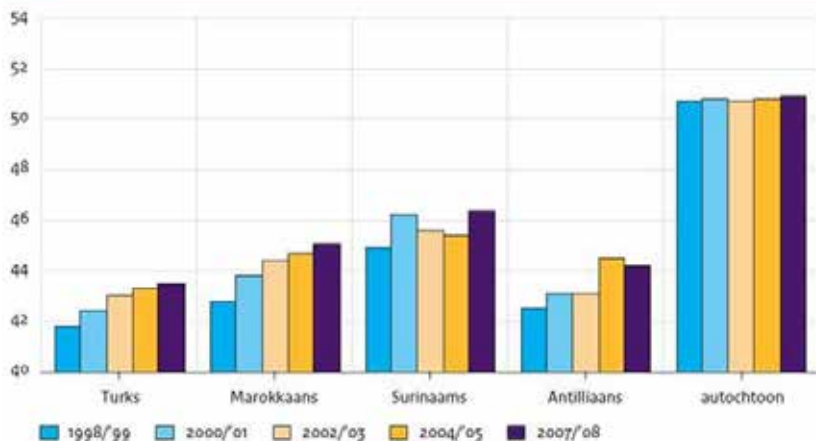
Türk öğrenciler temel eğitime büyük ölçüde geri bir konumda başlıyor. Anaokuluna gelen bir Türk öğrenci, Hollandacayı iyi konuşmıyor. Konuşmadığı için de gerek dil gelişimi gerekse öğrenme algısı diğer yaşlıtlarından geride kalıyor. Geride kalınca da başarısız duruma düşüyor. Bu açıdan bakıldığında yabancı kökenli gruplar içinde, yani Fas, Surinam ve Antil Adalarından gelenlerle karşılaştırıldığında, anaokulu düzeyindeki öğrenciler arasında Hollandaca dil bilgisi ve konuşma düzeyi en düşük grubu Türkler oluşturuyor. Oransal açıdan bakıldığında ise, diğer gruplardan anaokulu öğrencileri arasında Türk öğrenciler, Hollandaca açısından ortalama yüzde 8,5, hesap yapma açısından ise yüzde 6 daha geri konumda eğitime başlıyor.

Okul biterken altıncı sınıf düzeyinde

İlkokulu bitirirken sekizinci sınıfta Türk öğrenciler, matematikte Hollandalı yaşlıtlarından sonra en iyi grubu oluşturuyor. İlkokula başlarken hesap bilgisinde yüzde 6 geride olan Türk öğrenciler bitirirken aynı derste ülke ortalamasının sadece yüzde 2 gerisinde kalıyor. Matematik bilgilerindeki bu gelişmeye karşın, okulu bitirirken hala okumada ve okuduğunu anlamada Türk öğrenciler öteki grupların gerisinde kalıyor. Uzmanlara göre, ilkokulu bitiren sekizinci sınıftaki bir Türk öğrencinin ortalama Hollandaca dil bilgisi ve konuşma düzeyi, ilkokul altıncı sınıftaki Hollandalı öğrenci ile aynı düzeyde bulunuyor.

Sorun orta eğitimde kendisini gösteriyor

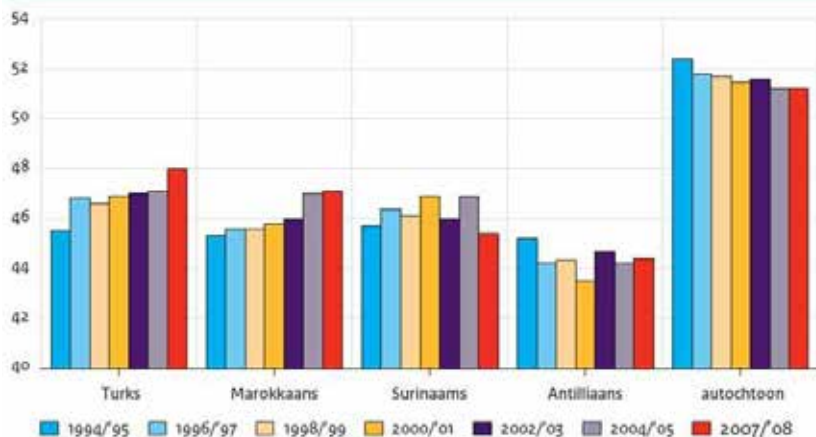
İlkokulu bitirirken Hollandacadaki bu geri düzey kendisini orta eğitimde de gösteriyor. Aslında Hollandaca adeta bir yere giderken bindiğiniz taşıt gibi. Taşıtınız yavaş gidiyorsa, başkalarının daha önce vardığı yere siz daha sonra varıyorsunuz. Kısacası, dildeki geri konum öğrencinin orta eğitiminde kimi dersleri yeterince iyi anlayamamasına neden oluyor. Öğrenci, dil dolayısıyla derslerde yaşlıtlarıyla aynı başarıyı gösteremiyor. Dolayısıyla, okulu bitirme sınavlarında bu başarısızlık kendisini somut olarak gösteriyor. Örneklemek

a Toetsscores zijn per jaar gestandaardiseerd (gemiddelde = 50, standaarddeviatie = 10).

Bron: ITS/SCO/NWO (Prima'98/'99-'04/'05; COOL'07/'08) SCP-bewerking

İlkokul 8. grupta yabancı kökenli öğrencilerin Hollandaca okuma-anlama açısından 1998-'99 ile 2007-'08 arasındaki başarı düzeyi.

a Toetsscores zijn per jaar gestandaardiseerd (gemiddelde = 50, standaarddeviatie = 10). De aantallen Antilliaans-Nederlandse leerlingen in de steekproef zijn in de schooljaren 1994/'95 en 1996/'97 aan de lage kant (< 100).

Bron: ITS/SCO/NWO (Prima'94/'95-'04/'05; COOL'07/'08) SCP-bewerking

İlkokul 8. grupta yabancı kökenli öğrencilerin Matematik dersinde 1994-'95 ile 2007-'08 arasındaki başarı düzeyi.

gerekirse, Türk öğrenciler HAVO bitirme sınavlarında yüzde 66 başarı gösterirken, Faslıların yüzde 73'ü, Hollandalıların da yüzde 87'si bu sınavlarda başarı gösteriyor. Bilimsel eğitime hazırlayan VWO sınavlarında ise bu oran Türkler arasında yüzde 65, Faslılarda yüzde 71 ve Hollandalılarda ise yüzde 91 olarak ortaya çıkıyor.

Aile çevresi dil açısından önemli

Eğitim uzmanlarına göre, Türk öğrencilerin dil geriliğindeki en önemli etken aile içi ve çevresindeki durum. Araştırmacıların tespitine göre, Türk öğrencilerin bir teksti okuyup anlamakta ortalama yüzde 12 olan gerilik düzeyinde yüzde 1 bilinmiyor, yüzde 1 öğrencinin kendisi etkili oluyor, yüzde 1 okulun etkisi var, yüzde 9 ise aile çevresinden kaynaklanıyor. Aile çevresiyle ailenin Hollandaca dil bilgisi ve eğitim düzeyi kastediliyor.

Uzmanlara göre şöyle bir düz mantıkla düşünmek de mümkün: Eğitim düzeyi düşük aileden gelen öğrencilerin başarı düzeyi düşük, daha iyi eğitim almış ailelerden gelenlerin ise daha iyi. Ancak pratik her zaman bunun böyle olmadığını gösteriyor. Bazen ailesinin eğitim düzeyi çok düşük olan öğrenciler arasında çok başarılılar da çıkabiliyor. Ancak her şeye rağmen, genel ortalama düşük. Okullar dil öğretiminde başarılıda olabiliyor, fakat Türk öğrenciler evde ve boş zamanlarında Türkçe konuşmayı tercih ettikleri için okuldaki dil gelişimi istenilen düzeyde gerçekleşmiyor.

Eğitimini tamamlamayanlar azaldı

Türk öğrenciler açısından olumlu bir diğer gelişme de, eğitimini tamamlamadan okulu terk edenlerin oranındaki gerileme. Üstelik bu azalma diğer gruplarla karşılaştırıldığında Türkler arasında daha hızlı. Yani, Türk öğrenciler arasında diploma almadan okulu terk edenlerin sayısı hızla düşüyor. Örneğin, MBO'lar da 2000'li yılların hemen başlarında yüzde 15'in üzerinde olan diploma almadan okulu terk etme oranı yüzde 10'a gerilemiş durumda. Yine Türk öğrenciler arasında iş piyasasına katılabilmek için en az eğitim düzeyi olan (startkwalificatie) düzeyini tamamlamadan ayrılanların yüzde 30 olan oranı da önemli ölçüde gerilemiştir.

Yüksek eğitime katılım arttı

Türk öğrenciler için diğer bir olumlu gelişme de, yüksek eğitime devam edenlerin sayısındaki artış oldu. Türk öğrencilerin yüzde 40'ı öyle ya da böyle, yaşıtlarına göre biraz geç bile olsa yüksek bir (HBO ve Üniversite) eğitim takip ediyor. Yüksek eğitim takip edenlerin yarısı, doğrudan değil de orta dereceli (VMBO) meslek eğitimini tamamladıktan sonra üst düzey eğitimi takip etmeyi başarıyor. Bu açıdan bakıldığında Hollandalılar ve diğer gruplara göre, Türk öğrenciler daha geriden başlasalar bile, dolambaçlı da olsa eğitimdeki mevcut fırsatları iyi değerlendirerek yüksek eğitime gitmeyi başarabiliyor ve bu oran yüzde 40'ları geçmiş durumda. Araştırmalara göre, bu düzeye ulaşan öğrenciler, başarılarında, aile ve yakın çevreden gördükleri desteğin belirleyici olduğunu ifade ediyorlar.

Yüksek eğitimli Türklerin istihdamı artıyor

Türk öğrencilerin yüksek eğitime daha büyük oranda katılmaları onların iş yaşamına da katılımını teşvik ediyor. 2003 yılında iş piyasasında yüksek eğitim almış Türkler arasındaki çalışanların oranı yüzde 7 iken bu oran 2010 yılında yüzde 18'e çıkmış durumda.

Bir diğer olumlu gelişme de, kendi işyerini kurma açısından Türklerin daha girişimci olmaları Kendi işyerini kurma oranı 15 - 64 yaş arası Türklerde yüzde 7 iken Hollandalılar arasında ise yüzde 7,1.

Yoksullaşma hızlı

Eğitimde görülen bu olumlu gelişmeler, gelir açısından Türk toplumuna aynen yansımış durumda değil. 2000 ile 2010 yılları arasında Hollandalı bir haneye giren yıllık ortalama gelir, 22 bin 600 ile 25 bin Euro arasında değişirken, bu miktar Türk toplumu arasında 15 bin 900 ile 16 bin 900 Euro arasında belirlendi.

Yoksulluk sınırında yaşayanların Hollanda ortalaması yüzde 4,8 iken, bu oran Türk toplumu arasında yüzde 18,8 olarak görülüyor. 14 yaşındaki Türk öğrencilerin yaklaşık dörtte biri yoksulluk sınırı ve altında yaşıyor. Üstelik 2008'den bu yana da Türkler arasındaki yoksul sayısı hızla artıyor.

IOT'YE BAĞLI KURULUSLAR 2013 AANGESLOTEN ORGANISATIES

TICF

Turks-Islamitisch Culturele Federatie
Türk İslam Kültür Dernekleri Federasyonu
Afrikaanderplein 40, 3072 EC Rotterdam
Voorzitter: Arif Yakışır
Mobiel: 06-18010169
Vicevoorzitter: Göksel Soyugüzel
Mobiel: 06-24877746
E-mail : info@ticf.nl en a.yakisir@hotmail.com
goksel58-6@hotmail.com

NIF

Nederlandse Islamitische Federatie
Hollanda İslam Federasyonu
Strevelsweg 700
Unit 413
3083 AS Rotterdam
Voorzitter: Mehmet Erdoğan
Tel federatie: 010-4716847
Fax federatie: 010-4719513
E-mail : info@nifonline.nl en
nif@nifonline.nl

SICN

Stichting Islamitisch Centrum Nederland
Hollanda İslam Merkezi Vakfı
Van Lieflandlaan 3
3571 AA Utrecht
Voorzitter: Fikri Demirtaş
Tel federatie: 030-2734086
Fax federatie: 030-2715097
Mobiel: 0651-418324
E-mail: info@sicn.nl en demirtas.fikri@gmail.com

HTİB

Turkse Arbeidersvereniging in Nederland
Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği
1e Weteringsplantsoen 2c
1017 SJ Amsterdam
Voorzitter: Mustafa Ayrancı
Tel federatie: 020-6221820
Fax federatie: 020-4282522
Mobiel: 0622-202879
E-mail: info@htib.nl

HTİKB

Nederlandse Unie van Turks-Islamitische
Organisaties
Hollanda Türk İslam Kuruluşlar Birliği
Buitenhofstraat 15, 3022 PB Rotterdam
Voorzitter: Ömer Vural
Tel federatie: 010-4781102
Fax federatie: 010-4255060
E-mail: htikb_nutio@hotmail.com en
ovural38@gmail.com

HTSKF

Federatie van Turkse Sport en Cultuur in Nederland
Hollanda Türk Spor ve Kültür Federasyonu

C. Mendesring 350
3315 NP Dordrecht
Voorzitter: Sabri Kenan Bağcı
Tel federatie: 0183-649235
Mobiel: 0652-323115
E-mail: skbagci@gmail.com

HTKB

Turkse Vrouwen Vereniging in Nederland
Hollanda Türkiyeli Kadınlar Birliği

Tenierslaan 11
5613 DZ Eindhoven
Voorzitter: Nuray Uysal
Tel federatie: 040-2028824
Mobiel: 06-41605254
E-mail: htkbnl@gmail.com

DSDF

Federatie van Democratische
Sociale Verenigingen
Demokratik Sosyal Dernekler Federasyonu
Postbus 51203
3007 GE Rotterdam
Voorzitter: Zeki Baran
Mobiel: 0645-628445
info@dsdf.net en
zekibaran@gmail.com

HAK-DER

Federatie van Alevitische Verenigingen in Nederland
Hollanda Alevi Birlikleri Federasyonu

Postbus 45665
2455 BB Den Haag
Voorzitter: Fethi Kılıç
Tel federatie: 070-7113195
E-mail: sekreter@hakder.nl en info@hakder.nl

TICF
TÜRK İSLAMİTİŞKİ KÜLTÜREL FİDERATİYE
TÜRK İSLAM KÜLTÜR FEDERASYONU

HTİB
TÜRKÇE ARABEDERNEĞİNİN İN NEDERLAND
HOLLANDA TÜRKİYELİ İÇİŞLER BİRLİĞİ

(H.T.K.B)

TÜRKÇE İYİLEMEYİ VERENİNGİN İN NEDERLAND
HOLLANDA TÜRKİYELİ KAZANILAR BİRLİĞİ

NİF
NEDERLANDİTİŞE İSLAMİTİŞKE FEDERATİYE

HAK-İBİ
NEDERLANDS İLMİ VE VAN TÜRKİS-İSLAMİTİŞKE
ORGANİZATİYESİ
HOLLANDA TÜRK İSLAM KURULUŞLARI BİRLİĞİ

D.S.D.F.
FİDERATİYE VAN DEMOKRATİTİŞKE
SOSİALLE VERENİNGİNGEN
DEMOKRATİK SOSİALLE DERNEKLER FEDERASYONU

STICHTING İSLAMİTİŞKİ CENTRUM NEDERLAND
HOLLANDA İSLAM MERKEZİ (İMAK)

HTSKF
FİDERATİYE VAN TÜRKİŞE SPORİT EN KÜLTÜR İN NEDERLAND
HOLLANDA TÜRK SPORİT VE KÜLTÜR FEDERASYONU

HAK-DER
HOLLANDA İLMİYİ BİRLİKLERİ FEDERATİYONU
Federatie van Islamitische Gemeenschappen in Nederland

**STICHTING INSPIRAAKORGAAN TURKEN IN NEDERLAND
HOLLANDA'DA TÜRKLER İÇİN DANIŞMA KURULU**